

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1967/25

Karar Sayısı:1967/25

Karar günü:3/8/1967

Resmi Gazete tarih/sayı:28.10.1967/12737

İptali isteminde bulunan : Ziya Şerefhanoglu Cumhuriyet Senatosu eski Bitlis Üyesi.

İptal isteminin konusu : Adı geçenin Anayasa'nın 80. ve Cumhuriyet Senatosu içtüzüğünün 149 uncu maddeleri uyarınca üyeliğinin düşmesine ilişkin olarak Cumhuriyet Senatosunun 22/7/1967 günlü 93 üncü birleşiminde verilen 53 sayılı kararın Anayasa'ya ve içtüzük hükümlerine aykırı bulunduğu ileri sürülmüş ve iptali için Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'nın 81 inci maddesine dayanılarak Mahkememize başvurulmuştur.

I. OLAY

İptali isteminde bulunan, 23/2/1967 den başlamak üzere yirmi gün izin almış, bu izni on beş gün uzattırması; Beyrut'tan gönderdiği bir yazı ile izninin daha iki ay uzatılmasını istemiştir. Cumhuriyet Senatosu Başkanlık Divanı bu istemi reddederek sonucu telgrafla kendisine bildirmiştir. Bir yandan da adı geçenin devam durumu incelettirilmiş ve 28/3/ 1967 den 30/5/1967 ye kadar 2 aydan çok bir zaman Cumhuriyet Senatosu çalışmalarına katılmadığı tesbit edilmiştir. Bunun üzerine Başkanlık Divanının iki aylık izin isteminin reddine ilişkin Kararı 6/6/1967 gününde Cumhuriyet Senatosu Genel Kuruluna sunularak tasvibi alınmış ve aynı günlü yazı ile de izinsiz veya özürsüz ve araklıksız iki aydan çok bir zaman Senato çalışmalarına katılmadığı için Anayasa'nın 80. ve İchtüzüğün 149 uncu maddeleri gereğince evrakı Anayasa ve Adalet Komisyonuna gönderilmiştir.

Anayasa ve Adalet Komisyonu, içtüzüğün 145 inci maddesinin 2 nci fıkrasına göre on gündən çok izin istemleri hakkında Genel Kurulun karar vermesi gerekirken Başkanlık Divanının işi doğrudan doğruya karara bağliyerek ilgiliye tebligat yapmasını ve ancak 6/6/1967 gününde meseleyi Genel Kurula getirmesini usulsüz bulmuş ve bu gerekçe ile ilgilinin arada geçen süredeki durumunun izinsiz ve özürsüz sayılamıyacağı sonucuna varmıştır.

Genel Kurul bu raporu kabul etmeyerek Şerefhanoglu'nun Üyelik sıfatının düşmesine karar vermiştir.

II- İPTAL İSTEMİNDE BULUNANIN DİLEKÇESİ ÖZETİ

İptal isteminde bulunanın dilekçesi özeti şöyledir :

İzinli olarak dış ülkelere seyahata çıkmış; Beyrut'ta iken yeniden iki aylık izin istemiştir; istem sonucu hakkında kendisine tebligat yapılmamıştır. Durum böyle iken izinsiz ve özürsüz olduğundan söz edilerek üyeliğinin düşmesine karar verilmesi Anayasa'ya aykırıdır. Anayasa ve Adalet Komisyonu raporunun lehinde olması da savunmasını desteklemektedir. Esasen şeker hastalığından da rahatsızdır. Hakkındaki işlemin, uzun zaman önce gündeme alınmış bulunduğu halde 50 kişi ile toplantı yapılan son oturumda görüşülüp karara bağlanması üzerinde durulmağa değer.

Bütün bu nedenlerle hakkındaki kararın kaldırılması gereklidir.

III- İNCELEME :

Esas Sayısı:1967/25
Karar Sayısı:1967/25

İncelemenin başında süre sonunu görüşme konusu olmuştur.

Anayasa'nın 81 inci maddesine göre, üyeliğin düştüğüne karar verilmesi halinde ancak karar tarihinden başlayarak bir hafta içinde ve Anayasa Mahkemesine başvurulabilir.

22/4/1962 günlü ve 44 sayılı Kanunun (Dokunulmazlığın kaldırılması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği sıfatının düşmesi hallerinde iptal istemleri) başlığını taşıyan 33 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında 20 nci maddenin 6 ncı bendi gereğince dokunulmazlığı kaldırılanlarca yapılacak iptal istemlerinden söz edilmekte; aynı maddenin 2 nci fıkrasında iptal istemine konu teşkil eden yasama meclisleri kararları aleyhine Anayasa Mahkemesine başvurma hakkının, karar tarihinden itibaren bir hafta sonra düşeceği açıklanmakta; 3 üncü fıkrasında ise 26 ncı maddenin 1 inci ve 2 nci fıkralarının bu halde de uygulanacağı belirtilmektedir.

44 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin 1 inci fıkrası konuya uygulandıktan Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterinin iptal istemini kapsayan dilekçeyi kaleme havale ettiği tarihte başvurmanın yapılmış sayılması gerekeceği ortaya çıkar.

Dokunulmazlığın kaldırılması kararlarına ilişkin iptal istemleri ile üyeliğin düştüğüne dair verilen kararlara ilişkin iptal istemleri hukukî nitelikçe aynıdır. Esasen 44 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının göndermede bulunduğu 20 nci maddenin 6 inci bendinde de Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya üyeliğin düşmesine dair kendi Meclislerince verilmiş kararlara ilişkin iptal istemleri bir arada yer almıştır. Şu duruma göre 44 sayılı Kanunun 33 üncü ve 26 ncı maddelerinin üyeliğin düşmesi kararına ilişkin istemlerinde de uygulanması gerekir.

Olayda üyeliğin düşmesine ilişkin Cumhuriyet Senatosu kararı 22/ 7/1967 gününde verilmiş; iptal istemine ilişkin dilekçe ise Anayasa Mahkemesine 31/7/1967 gününde ve posta ile gelmiş ve aynı gün Genel Sekreterlikçe kaleme havale edilmiştir. Her ne kadar ilgilinin karar sırasında dış ülkede bulunduğu ve kararın ise 2/8/1967 günlü ve 12663 sayılı Resmî Gazete'de yayımlandığı anlaşılmakta ise de Anayasa'da ve 44 sayılı Kanundaki açık ve kesin hükümler karşısında başvurma süresine başlangıç olarak Resmî Gazete'deki yayın gününün kabulü söz konusu edilemeyecektir.

Böylece Anayasa'nın ve 44 sayılı Kanunun iptal isteminde bulunulması için yukarıda değinilen hükümlerle kabul ettiği bir haftalık sürenin geçirilmiş olduğu görülmektedir. Şu duruma göre istemin reddine karar verilmesi gerekir.

IV. SONUÇ :

Anayasa Mahkemesine süresi içinde başvurulmamış olması nedeniyle iptal isteminin reddine 3/8/1967 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye	Üye
İbrahim Senil	Lütfi Ömerbaş	İhsan Keçecioğlu	Salim Başol
Üye	Üye	Üye	Üye

Esas Sayısı:1967/25
Karar Sayısı:1967/25

Feyzullah Uslu

A. Şeref Hocaođlu

Celâlettin Kuralmen

Hakkı Ketenođlu

Üye

Avni Givda

Üye

Muhittin Taylan

Üye

İhsan Ecemiş

Üye

Recai seçkin

Üye

Ahmet Akar

Üye

Halit Zarbun

Üye

Muhittin Gürün